

МОРСКИ ІРЕГАЛЕР

ДВУСЕДМИЧНИКЪ ЗА МОРСКА ПРОСВЪТЯ И ОСНОВА

Дъкторски Редакционенъ комитетъ.

Година I.

Варна, 15 декември 1934 год.

Брой 6.

ДА ГИ ПОДКРЕПИМЪ

Директорът на Слѣтитъ врачански гимназии е поделъ високополезната инициатива да събира срѣдства и основе фондъ кръстосвачъ „Бѣло море“. Макаръ, че по външни политически причини за сега изпълнението на тая задача е трудно, все пакъ инициативата е навременна и много похвална и заслужава всеобща подкрепа. За пръвъ пътъ отъ войната насамъ частната инициатива се насочва въ такова направление. Това показва нарастналото у насъ съзнание за значението на морето, неговото завладѣване и широко използване. Това показва още че постоянно увеличаващите се морски сили на нашите съседи сериозно тревожатъ българския гражданинъ и виждайки слабата защита на родните ни брѣгове, той се замисля за тѣхната отбрана. Никому да не се вижда чудно, че частни лица се заематъ съ задоволяването тая нужда.

Въ много държави, даже и такива, които разполагатъ обилно съ срѣдства за създаване флотъ, отдеълни бойни еденици се купуватъ съ пари събрани по такъвъ именно начинъ. При създаването германския воененъ флотъ въ години-

тъ следъ 1880 год., частната инициатива е взела живо участие и тури началото на славния нѣмски флотъ, който въ надвечерието на свѣтовната война, бѣше най-серизния съперникъ на владѣтелката на моретата Англия. Голѣма част отъ грѣцкия флотъ е създаденъ по сѫщиятъ начинъ. Най-силниятъ грѣцки кръстосвачъ „Аверовъ“ е купенъ отъ частно лице. Следъ пораженето на русите въ войната съ Япония въ 1904-1905 год., когато народътъ се увѣри въ твърде лошата и бедна материална подготовка на руския флотъ, поде инициативата за събиране срѣдства и купуване на съвременни бойни кораби. Бѣха събрани стотици милиони, съ които се построиха нѣколко кораба, които туриха началото на възраждащия се руски флотъ. Югославия получи даръ отъ своите граждани модерния си изтрѣбителъ „Дубровникъ“, съ които съ право се гордѣе днесъ.

И у насъ следъ войната съ Турция презъ 1913 г. родолюбци-желѣзничари въ Горня Орѣховица, които съзнаха нашето безпомощно положение на морето съ жаръ бѣха подели по инициативата на Михаилъ Же-

лябовъ подписка за купуване кръстосвачъ „Отецъ Паисий“. Основа се фондъ и той фондъ за укоръ на тая, които трѣбваши да въплотятъ идеята, лежи, като безстопанственъ имотъ въ каситѣ на Бѣл. Зем. банка, за да се стопи нѣкой день въ общия капиталъ на банката.

Пожертвувателността на нашия народъ е била голѣма, но за съжаление въ тая насока издръжката не е била докарвана до край. Никажде, може би, не се чувствува така настоятелно нуждата отъ упорство, както въ стремежа ни за морския ни подемъ и стѣпване здраво на морето. Частната инициатива тукъ може да изиграе грамадна роля, особено при днешните времена, когато държавните срѣдства сѫ крайно оскѣдни за това.

Впрочемъ, родолюбивото и склонно къмъ пожертвувателностъ българско гражданство, както винаги така и сега надѣваме се, че ще се покаже отзивчиво къмъ казаната инициатива на директора на Слѣтитъ врачански гимназии и ще даде щедро лептата си за усилване фонда кръстосвачъ „Бѣло море“. д

МОРСКА МИСАД

По организацията на военната ни мощь.

Прочетохме съ golъmъ интересъ и внимание помъстената във в. „Народна отбрана“ (брой 1718) статия — „Организация на военната ни мощь“. И трѣба да признаемъ, че отъ военно гледище изказанитѣ мисли, съ малки изключения, сѫ много правдиви и ценни. Въ основата си тѣ действително отразяватъ здравите съвременни схващания за организацията на военната мощь на дадена държава. Въпрѣки това обаче, споредъ нашето скромно мнение, авторътъ на статията, не е приложилъ тия инъкъ отлични схващания за организацията на военната мощь и по отношение на флота и затова той идва до заключението, че при нашите български условия, флотътъ се явява, като ненуженъ и го нарича „треторазрядъ родъ войска“.

Изхождайки отъ принципалните схващания на автора, съ когото напълно сме съгласни, ние ще изтѣкнемъ, че тѣ опредѣлятъ само по себе си за флота, въпрѣки даденото му треторазрядно място отъ автора, едно по-голъмо значение и по-отто, ворно място въ организацията на нашата военна мощь. Фактътъ, че авторътъ на въпросната статия не е отдалъ никакво значение на флота въ организацията на военната ни мощь, идз още веднажъ да подчертая, че действително все още има българи, които недостатъчно преценяватъ значението на военния флотъ за отечествената ни отбрана, което въпрочемъ е напълно обяснимо, като се имать предвидъ нашите ненапълно още развити морско съзнание и усетъ.

Ние напълно сме съгласни съ изказаното мнение на автора на статията по отношение на съвременното схващане, какво трѣба да обема военна мощь на дадена страна. Изброенитѣ отъ него б пункта въ това отношение възприемаме напълно. Едновременно съ това, обаче, ние дебело подчертаваме, че авторътъ много правилно е вмѣкналъ въ тѣзи б пункта като елементъ на военната мощь „водните птици“. Е, добре, щомъ е така, щомъ организацията на военната мощь на дадена страна обхваща и елемента „водни птици“ (рѣчни, езерни и морски), защо се отрича при организацията на нашата военна мощь нуждата отъ флотъ? Ако нѣмаме флотъ кой ще използва тѣзи птици, кой ще ги охранява, кой ще ги

запази свободни за нашите нужди и цели? Други родове войски ли, за които водната площ ще биде една непривична за действие обстановка, а при това и безъ съответни срѣдства?

Ни сме напълно съгласни и съ изброенитѣ отъ автора на статията 8 основни условия, които трѣба да се иматъ предвидъ при организацията на въоръжените сили на дадена страна, но въ сѫщо време пакъ дебело подчертаваме, че всички тия 8 основни условия ни подсказватъ или по-право ни налагатъ и изискватъ при организирането на военната ни мощь да не принебрегваме и военния флотъ, защото:

1. Историческите ни идеали и задачи ни сочатъ изходи къмъ три морета и една голъма плавателна рѣка. Ще можемъ ли да ги постигнемъ и изпълнимъ успешно безъ флотъ? Не! Нашата история ни е дала много ценни поуки въ това отношение.

2. Политическото положение на нашата страна е такова, че не може и не трѣба да се изпушта отъ очи нашите водни граници, защото тѣ могатъ да бѫдатъ застрашени. Не налага ли и то да имаме флотъ?

3. Обектъ на аспирациите на въроятните ни противници могатъ да бѫдатъ и нашите брѣгове. Съ какво ще ги отбраняваме? Безъ участието на флота ли? Не! Най добре, най-сигурно и най-економично ще ги отбраняваме съ наличието на съответенъ флотъ.

4. Въ силитѣ и срѣдствата на въроятните ни противници сѫществува елементътъ флотъ. Ще прекенебръгнемъ ли този фактъ? Не! Съ какво тогава ще му се противопоставимъ най-сигурно? — Естествено, че пакъ само съ нашъ съответенъ флотъ.

5. Географическото положение на нашата страна е такова, че половина отъ границите ѝ сѫ водни (Дунавъ и Черно море). Съ какво ще пазимъ тѣзи граници най-добре? Безъ флотъ ли? Не! А съ съответенъ на географическото ни положение флотъ.

6. Топографическиятъ характеръ на нашата страна ще ни наложи, както и въ миналото, въ време на война да използваме непременно и водните си птици. Съ какво ще използвамъ и охранявамъ тѣзи птици? Съ другите родове войски ли? И

тукъ ни се нараства сѫщиятъ отговоръ — Не! А съ подходящъ флотъ.

7. Населението на нашата страна и вътрешното ѝ положение не може и не трѣба да се изучва и изследва безъ огледъ на преводната ни търговия и съобщения. Не ни ли подсказватъ тѣ, че трѣба да имаме и флотъ.

8. Материалните срѣдства на страната ни сѫ били и ще бѫдатъ достатъчни да издържатъ една съответна на поставените задачи и условия у насъ военна мощь, която да включва въ себе си и съответния на водните ни граници и нужди флотъ.

Въ заключение на тия 8 пункта, които трѣба да се иматъ предвидъ при организацията на военните сили на дадена страна, ние напълно прилагаме заключението на автора на въпросната статия, което изцѣло цитираме:

„Всѣки единъ организаторъ при разрешаване на организационни въпроси, е длъженъ да прецени горните условия, да даде на всѣко нуждното значение и да се съобрази съ тѣхъ. Въ противенъ случай създадената организация нѣма да отговаря на нуждите и условията на страната и въ резултатъ ще се дойде до разочарование и катастрофи. Отъ военна история ние знаемъ, че грѣшките въ организацията на въоръжената сила сѫ погубни. До като грѣшките на командването на тактическото, пъкъ и на стратегическото поле, могатъ да се поправятъ отъ храбростта на войските, грѣшките въ организацията се изкупватъ само съ потоци кърви и катастрофи“.

И тѣкмо поради тѣзи ценни съображения и заключения, Вишето командване — респективно Щабътъ на армията — не съ чувства, а съ хладънъ разсъдъкъ, въ времената преди последния миренъ договоръ, когато имахме право да притежаваме воененъ флотъ, даже и въ най-оскъдните години за държавата ни, бѣ призналъ необходимостта отъ флота, като част отъ въоръжените сили на страната и бѣ му отредилъ нуждното място и внимание. И въ бѫдеще, когато ще имаме пакъ право на воененъ флотъ, той нѣма да отрече неговата необходимостъ, а ще му отреди пакъ съответното място и ще възложи необходимите частни задачи, защото това не ще бѫдатъ „частни интереси на отдаленъ родъ войска“, а само единъ общъ интересъ

на цълокупната ни армия и народната ни отбрана.

Защото още, ние не сме една сухоземна страна, (половината отъ границите ни съдържат водни), а полуморска страна, и следователно той тръбва да даде и ще даве съответната тежкота не само на сухоземните родове войски и на авиацията, но и на военния флотъ.

За нась флотът никога не е бил „треторазряден родъ войска“, защото, ако действително бъеше така, щабът на армията до края на последната война, когато имахме право да имаме флотъ, нямаше да изпраща въ флота по конкурса първите по успѣхъ възпитаници на Военното, а въ последствие на Морското машинно училище, защото не е необходимо за единъ „треторазряден родъ войска“ да има първоразрядни офицери. Пъкъ и въобще, тежко и горко на тази държава, които ще дължи войските си на първоразрядни, второразрядни и треторазрядни. Всичките войски на нашата народна въоръжена сила тръбва да бѫдат „първоразряден родъ войска“, въ съответното количество процентно застъпени, споредъ обстановката, цѣлите и задачите, които ще се изпълняватъ.

Следователно, нашата държавна отбрана, не тръбва да се опира изключително върху сухоземната ни армия и въздушните войски“, а тръбва да се опира пропорционално върху сухоземната армия, въздушните войски и флота.

И както авторът на въпросната статия не изпраща другите родове войски да охраняватъ въздушните простори на страната, а иска за това да имаме въздушни войски, също

така логично е, да не остава защищата на нашите водни простори на другите родове войски, а да се съгласи, че и за тяхъ е необходимъ също така специаленъ родъ войска — флотъ, който най-добре и найрезултатно ще действува въ привичната за него обстановка.

Разгледаните по-горе схващания на автора на статията — „Организацията на военната ни мощь“ показватъ, че има още българи, които недостатъчно преценяватъ значението на военния флотъ за отечествената ни отбрана. Това личи и отъ следващата стая въ същия брой на в. „Народна отбрана“ — „Нсвиятъ законъ за организацията на ромънската армия“. Въ нея авторътъ й, като разглежда съответното внимание организацията на ромънската армия и въздухоплаването, за ромънския флотъ, който не е никакна величина въ състава на въоръжените сили на Ромъния, отбъдля само нѣколко думи. Не му отдава нуждното внимание.

Най-после, ние за нась си, които ше търпимъ последствията разбира се, можемъ да решимъ, че въ организацията на нашата военна мощь, не ни е необходимо флотъ, обаче, ние не тръбва да подценяваме значението на флотитъ на нашите съседи за тяхните армии и следователно — да не се считамъ съ тяхните флоти. Ние сме длъжни, като изучваме организацията на армиите на нашите съседи, да изучимъ основно и съответния имъ флотъ за да имаме ясна представа какви задачи той би могълъ да изпълни и за да не бѫдемъ грубо изненадани въ нашите решения и действия. Изучвайки така всестранно военниятъ въпроси, ние

не можемъ да не отдадемъ съответното значение на съседните ни военни флоти и следователно — да не отдадемъ и съответното значение на нашия флотъ, какъвто флотъ да може съответно да имъ се противопостави въ случай на нужда.

Както за всяка армия, така и за нашата, която живѣе и ще действува въ страна, половината отъ границите на която съдържат водни, флотъ има значение. И това значение е твърде голъмо. Съ последния миренъ договоръ намъни е отнета възможността, даже и да съзнавамъ значението на флота, — да го имаме. Не е ли това едно доказателство за значението на флота за нашата армия, което е подчертано отъ нашите противници? Не е ли за нась това едно косвено подсказване какво тръбва да искаме и какво тръбва да правимъ?

Въ мирния договоръ флотъ е отреденъ за нась наравно съ авиацията. Следователно неговото значение за нась не е малко, щомъ съмѣтаме, че авиацията ни е необходима. Нашата армия действително е осакатена за дълго време, поради забраната да имаме флотъ и авиация — это отъ къде най-ясно личи голъмото значение на тия два рода специални войски.

При организирането на военната ни мощь, флотъ тръбва да има и тръбва да му се даде съответното място, за да не попаднемъ въ непоправимите въ време на всенни действия организацияни гръшъки.

Нашата държавна отбрана следователно тръбва да се опре върху сухоземната армия, въздушните войски и флота, за да бѫдатъ цълостна и завършена. Сава Н. Ивановъ.

НЕУТРАЛИТЕТЪ НА МОРЕПЛАВАНЕТО

Следъ признаването отъ цѣлъ свѣтъ, че използването на морето е общо право за всички народи, много общественици започнаха да поддържатъ нуждата да се забранятъ военниятъ действия по море, за да се гарантира на корабите на неутралните държави пълна свобода на плаването.

Въ подкрепа на тая мисълъ, виденъ английски писателъ пише: „Зъщо морската война не се забранява въ ония места отъ морето, които се считатъ за главни пътища на всички народи?“.

Подобни мисли изказали и германски професоръ, като предлага да се възприематъ отъ всички народи — морските сражения да ставатъ само въ териториалните води на воюващите страни.

Понятието свобода на моретата

може да се тълкува различно. Ония, които считатъ морето за общо на всички народи, съ право поддръжатъ, че тръбва да се премахне войната по море, или най-малко да се премахнатъ военниятъ действия, искатъ застъпването прѣко или косвенно безучастникъ въ войната държави. Но за тѣзи, които считатъ морето за свободно т. е. за нѣщо, което не принадлежи никому, държать на положението, че всички иматъ право да използватъ морето, като воененъ театръ. Защитата на тази или онази теза е чисто кабинетна работа, а практиката е наложила известни норми, които установяватъ до нѣйде правата на воюващите и неутралните. Върху тия норми съ изградени постановленията на международното морско право. На основание на тия норми воюващите

използватъ морето за цели на войната на всѣкажде, освенъ въ териториалните води на неутралните, като при това гарантиратъ свързаните га плаването при известни ограничения, които всѣка воюваща страна е задължена да направи общо достояние. Въ всѣкий случай неутралността на морето е твърде проблематично право и използването му е въ зависимост отъ силата на неутралния.

Най-сѫщественна прѣчка на корабоплаването не съдържатъ действия между воюващите, а е насила придобито имъ право, да поставятъ подъ свой контролъ и спека всѣки корабъ и товаръ, което право гравици съ произвола надъ всички слаби по море държави.

Така презъ XVIII и XIX столѣтия Англия, която бѣ издигната своята морска мощь надъ другите народи,

ако и да бъде престанала да проявява изключителни права върху моретата, тя не престанала да прилага във време на война, най суроно правото и обичаите за спиране и преглеждане на корабите на невоюващите държави, като туряше ръжа на товара и на самите тъхни кораби, по произволно установени норми. Но щомъ като Испания във 1739 г. почна да упражнява същите мърки, за да се запази отъ контрабандата на своите противници във сръдноамериканските води, Англия ѝ обяви война. И другите морски държави при възможност не бъха много по-последствателни във прилагането нача-

лата на свободата за корабоплаването презъ време на война. Въйните презъ френската революция и презъ първата империя, Англия и Франция приложиха най-произволно мърките по онощие на корабоплаването на невоюващите държави, безъ да се стъсняватъ да нарушаатъ суверенитета на слабите.

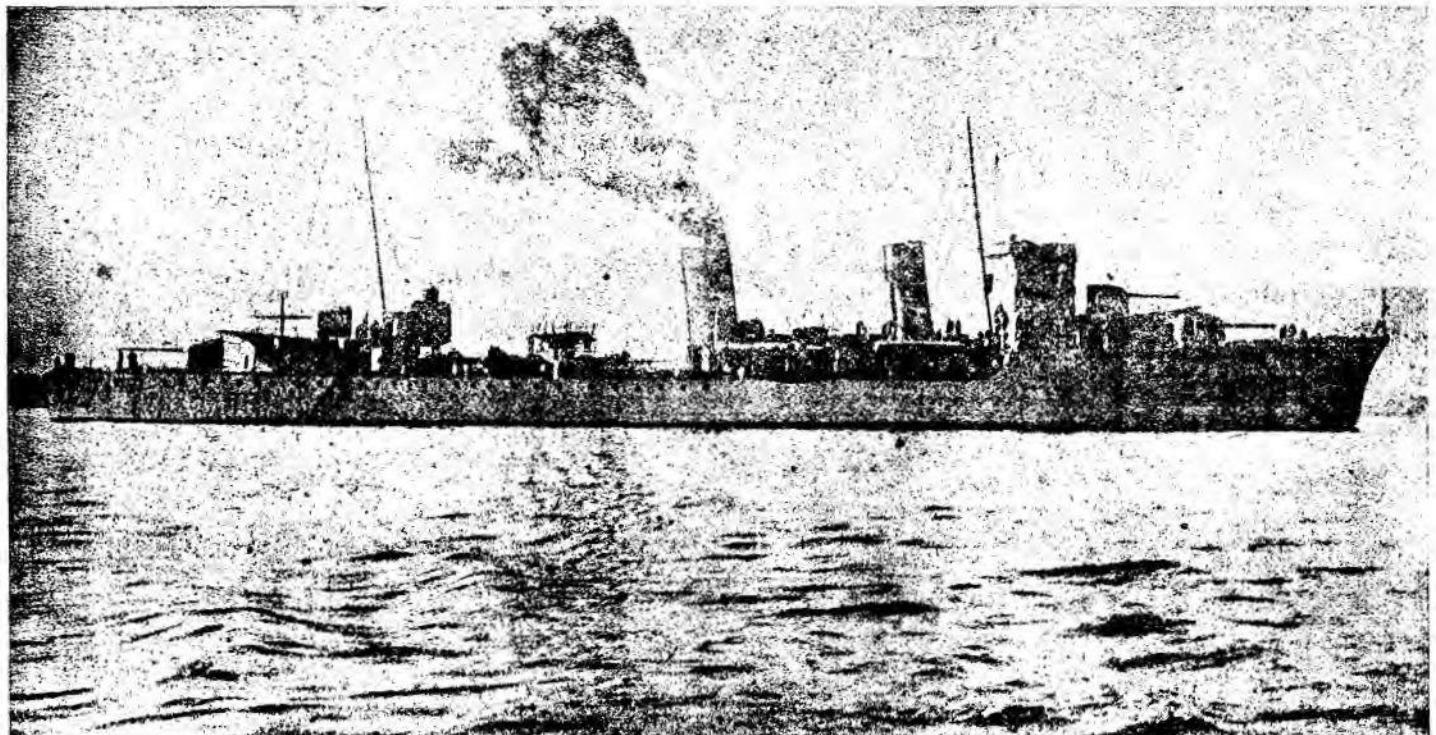
Англия официално поддържа всички международни съглашенията по международното морско право, но никога не се счита съ тъхъ, щомъ като съ противъ нейните настящни интереси. Обаче всъкога се е старала чрезъ дипломатически усилия да осъществи правата си за запазване гос-

подството надъ моретата, което ѝ гарантира цѣлостта на империята.

Същия пътъ бъ избрала и Германия преди големата война, когато Императоръ ѝ всегласно заявява, че бъдещето на германския народъ е върху моретата и че „Тризъбата вила“ тръбва да бъде въ неговите ръце.

В. Мишляковъ.

Народитъ имать нужда отъ морето, както хората отъ въздухата се плашатъ отъ морето, защото не го познаватъ.

Югославянски флотилсводачъ „Дубровникъ“ — водоизмѣстъвай 2400 тона скоростъ 37 мили. 4-140 м. м., 1-83 м. м. 2-37 м. м. оръдия, 6 торпедни тръби. Дължина 3 м. ширинъ 10 б. м. и газене 6 7 м.. Купенъ е отъ доброволни пожертвуванія.

ИЗЯВЛЕНИЯТА НА АДМИРАЛ БИТИ ВЪРХУ ВЪПРОСА ЗА МОРСКИТЕ ВЪОРЖЕНИЯ.

Адмиралъ Бити, откривайки морската седмица въ Портъ — Смутъ, говорилъ публично съ борта на „Виктория“, кораба на Нелсонъ, като заявилъ, че най-добрый методъ за осигуряване на мира е да се предвиди единъ достатъчно силенъ флотъ на Великобритания.

„Никоя народна проява на дейностъ не би могла да живѣе — казалъ той, безъ контакта съ народа и безъ познанието на неговата страна. Флотътъ открива морската седмица, за да може народътъ да се опознѣе, да се сроди съ дейността, която флотътъ ще има да изврши. Стurdyността на морските ни граници — сѫдбата на Великобритания — зависи отъ развой на единъ големъ и мощнъ търговски и воененъ флотъ — една гордость въ миналото. Днесъ флотътъ е много по-съвършенъ и по-мощенъ. Били могълъ той да изпълни свътото предназначение?

Отговорътъ е пъленъ съ тежки неразборни при международните споради. Да се отвратимъ отъ тия приоми на Лондонъ. Флотътъ е билъ всъкога въ миналото, би тръбвало да бъде и сега най-мощното сръдство за запазване на мира. Той издига държавите, той съгради велика Британия. Днескашната дата е една свещенна дата. Неспокойствието, което вълнува народитъ, е същото отъ преди 20 години. Ето защо приканвамъ британския народъ на този исторически мостъ да си спомни, че неговъ дългъ е да издигне защитата на море, като единствена несобходимост за гарантиране свѣтъ свътния миръ (Таймсъ).

Безспорна истина е, че крайгълниятъ камъкъ на политиката отъ вѣкове и до днесъ остава скъпътъ на Посейдона. Но отъ вѣкове и до днесъ, малко съ българи, които обръщатъ глави, даватъ

ухо на безпирния зовъ на морето. Щастливата звезда на България е затъмнена отъ нехайстъс и отъ неизнанието, защото ние не почувствахме, може би, най-силния ударъ въ близкото минало; не се стрѣснахме отъ прозорливостта на нашиятъ победители да сложатъ кръстъ на възможните ни прояви на море.

Макаръ и много далечъ отъ намѣрението да се присъединимъ къмъ обещанията на адмиралъ Бити, но нека не отминемъ така знаменитите думи на Лорда на морето. И ако не мислимъ да владѣемъ свѣтъ, то нека владѣемъ родните бръгове, това което сѫдбата ни е дарила, да съзнаемъ, че само презъ тѣзи бръгове ние сме свободни и че щастието на държава и народъ е по пътя, който води къмъ истинската свобода и независимостъ — Морето и Дунава.

Ст. В. Николовъ.

прости и районът на действие имъ е до 1500 мили.

Ескадренитъ торпедоносци се формират въ торпедоносни флотилии, съставени от по 8 до 16 единици. Главното имъ въоръжение сж торпедата, поставени въ двойни, тройни и даже четворни тръби, разположени така на кораба, че да могатъ да даватъ залпови торпедни изстрели и то по двата си борта. Обикновенно се употребяватъ двойните и тройните торпедни тръби, понеже четворните създаватъ нѣкакъ неудобства при монтирането имъ и стрелбата.

3. Третиятъ типъ торпедоносни кораби сж обикновенитъ торпедоносци съ тонажъ до 800 тона. Тѣзи кораби, благодарение на малкия си

тонажъ, иматъ по-слаби машини, по малка и по-малобройна артилерия отъ първите два типа. Тѣ действатъ сравнително близко до брѣговете, подържани отъ други потолъми кораби — водачи и леки кръстосвачи. Главното имъ въоръжение е торпедото. Иматъ районъ на действие до 1200 мили и скоростъ до 36 мили.

Торпедниятъ изстрелъ не може да се повтори веднага при сѫщите условия, както това е при ордията, отъ кѫдето произтичатъ и специалните условия за корабите, които иматъ за главно торпедното въоръжение.

Тия условия сж:

1) Максималенъ ходъ за да има възможностъ бързо да се заеме по-

зиция за торпеденъ изстрелъ и да се произведе атаката.

2) Да има достатъчна палуба за да се помѣсти по нея нуждното число торпедни тръби и артилерия.

3) Достатъченъ районъ на действие за да следватъ ескадрата.

4. Леко брониране на палубата и най-ценните части, колкото да се запазватъ отъ парчетата на снарядите на противниковата артилерия и б) Мореходни качества и живучестъ.

Нормалните данни на съвременния ескадренъ торпедоносецъ сж:

Ходъ 36 — 40 мили

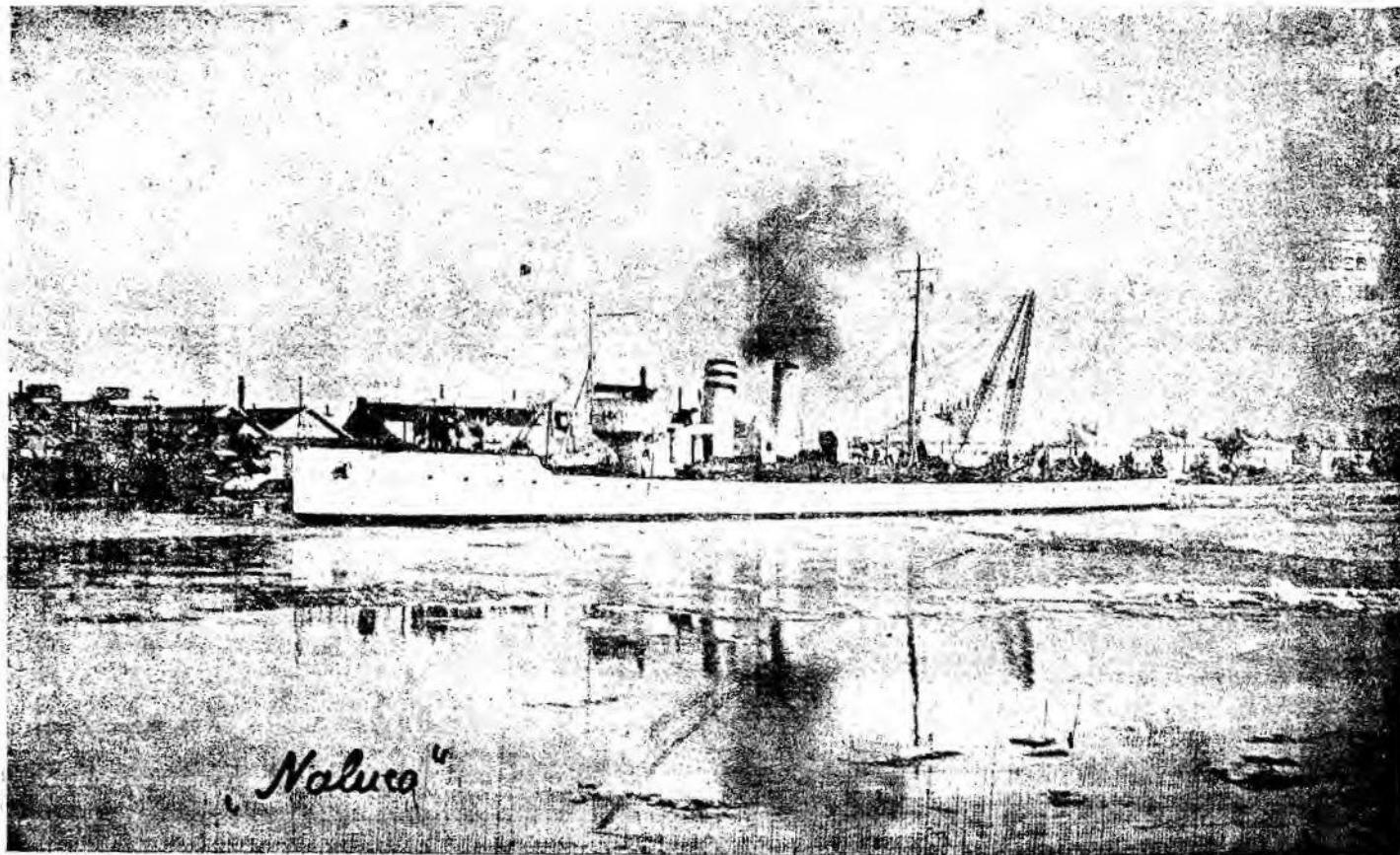
6 — 12 торпедни апарати

4 — 8 ордия

4 — 5 см. палубна броня

Районъ на действие до 2000 мили.

А. Ташевъ.

Ромънски торпедоносецъ „Нaluca“ спуснатъ на вода 1914 год. 266 тона — 2—75 мм. ордия, 2 торпедни тръби по 45 мм. Скорост 24 м. Такива торпедоносци Ромъния има 7. Презъ 1930 г. сж спуснати 2 изтребителя 1850 тона. Скорост 38 мили, торпедни тръби 6, 5—120 мм ордия 1—76 мм. Могатъ да взематъ 50 мини за заграждане. Общи брой на ромунските торпедоносци големи и малки е 11.

СРАВНЕНИЕ НА ЯПОНСКИЯ ФЛОТЪ СЪ ФЛОТА НА СЪЕДИНЕНИТЕ ДЪРЖАВИ.

Професоръ Флаймъ, изве тенъ германски познавачъ на военното корабостроение въ началото на т. г. дава следните оценки за военния флотъ на Япония.

Япония има 10 линейни кораба, 5 кораба по-малко отъ Съединените щати. По мощностъ машините на 10-тѣ японски линейни кораба превъзхождатъ съ 150,000 р. h. (конски сили) мощността на 15-тѣ американски та-
кива, което външно се изразява въ по-голѣмата скоростъ на японските линейни кораби. Освенъ това, ма-
каръ че численото превъзходство е

на страната на Съединените щати, японските линейни кораби въ качествено отношение, значително превъзхождатъ американските.

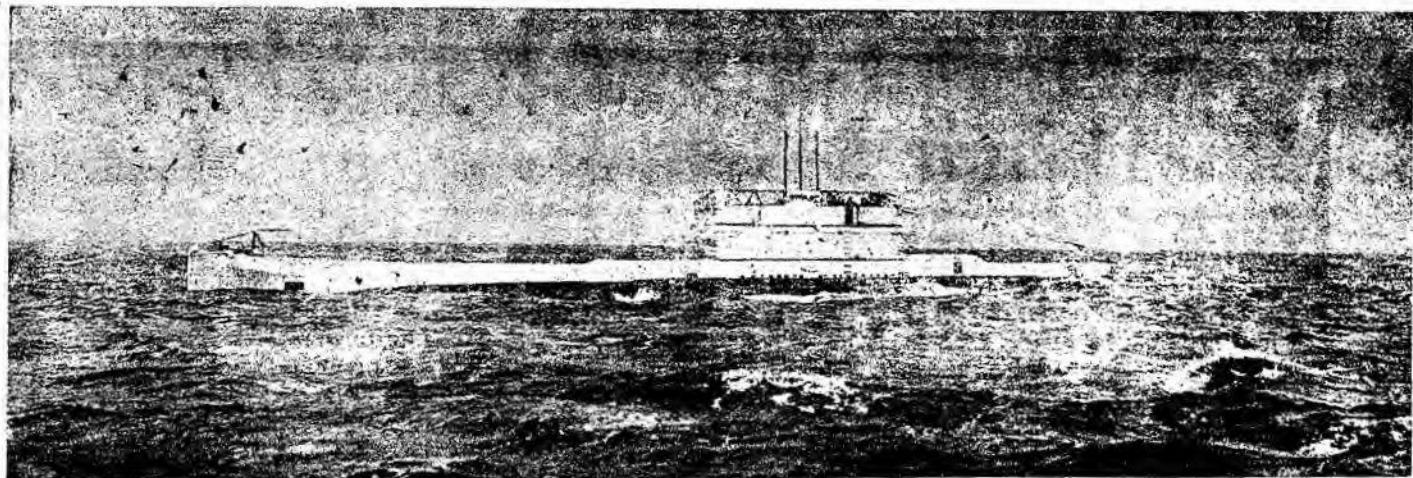
По отношение на кръстосвачите, Япония не само, че има числено превъзходство, но най-добрите японски кръстосвачи превъзхождатъ въ скоростъ най-добрите американски та-
кива, а освенъ това, японските кръс-
тосвачи сж съ по-силно въоръжение

Колко се касае до въпроса за под-
водниците, Япония заема първо място. Съединените щати иматъ по-
вече подводници отъ Япония, но тѣ

въ по голѣмата си част сж стари, съ малко водоизмѣстване и за това малко могатъ да се използватъ за действия отъ другата страна на Тихия океанъ. Япония притежава голѣмъ флотъ отъ съвременни океан-
ски подводници, съ силно въоръже-
ние и голѣмъ районъ на действие.

Кръстосвачите и подводниците сж най-опасното оръжие при една вой-
на между голѣмите морски държа-
ви, а превъзходството и въ едните
и въ другите е на страната на Япо-
ния. (Отъ морски сборникъ).

Хранковъ.

„НЕБОЙША“

Югославски подводникъ. Спуснатъ 1927 год. водоизмѣстване 975/1164. Скоростъ 15·5/10·2—10 см. оръдия 2 картечници. Югославия има 2 подводника отъ този типъ и други 2 по-малки.

Джонъ поль Джонсъ.

СЪЩЕСТВЕННИТЕ КАЧЕСТВА НА МОРСКИЯ ОФИЦЕРЪ

... само този, който, освенъ да бъде добъръ морякъ на практика и теория, е също и джентлементъ, може да се стреми да стане морски офицеръ.

(Джонъ Поль Джонсъ)

Добриятъ морски офицеръ тръбва да има две същесвенни качества: да бъде джентлементъ и да бъде добъръ морякъ.

Можно е да се каже кое отъ тези две качества е по-важно: и дветѣ сѫ необходими. Изглежда, че второто може да се развие, като последствие отъ първото.

Цѣли томове сѫ печатани за да опредѣлятъ какво е и какво би тръбвало да бъде джентлементъ. Понятието е различно въ външните явления, споредъ различието на раси и народи, но въ основата си е навсѣкѫде сѫщото. Качеството и епитетъ „джентлементъ“ сѫ навсѣкѫде, по единъ или другъ начинъ, обкръжени съ честь и почитъ. Въ действителностъ, много малко сѫ хората, които заслужаватъ този атрибутъ, още по-малко сѫ онния, които не познаватъ и не се възхищаватъ отъ джентлемента, когато имъ се отдава случай да го срещнатъ.

Никоя класа въ обществото нѣма монопола на джентлементството. Богатството и възпитанието не сѫ необходими, ако това последното и да има, безъсъмнено, едно голѣмо значение. Защото всички ние сме се запознавали съ хора отъ най-добри тѣ семейства, израстили въ добра срѣда на възпитание, често разглазени отъ много пари, хора които подъ боята наизтънчеността и маниерътъ не сѫ друго, освенъ фалшиви или „spob“. А снобизъма не е джентлементство.

Наложете си да не обиждате никого, нито да търсите поводи за обида въ поведението на другите. Баждете утиви съ всички, интимни съ малцина. Не баждете готови да се обиждате. Никога нѣма да намѣритъ нѣкой джентлементъ, който съзнателно, и при това, безъ истинска причина, да обиди нѣкое друго

лице. За това винаги, когато се почувствувате засегнатъ или обиденъ отъ нѣкой вашъ колега или началство и когато сте въ съмнение дали е имало, или не желание за обиждане, идете направо при него, изложете му случая и искайте да чуете какво е било намѣренето му. Но никога не задържайте въ гърдите си измисленни обиди, били тежки или незначителни; тѣ развалятъ духа. Искайте веднага обяснение, съ утиви маниери, безъ да показвате възбуденостъ, нито гнѣвъ.

Въ флота всички се третиратъ като джентлементи до тогава, до когато тѣ покажатъ че не сѫ тѣкива. Това е едно добро правило и тръбва съвестно да се спазва. Нѣкого ще чуете, че е необходимо за младия офицеръ, да наложи веднага смѣлостътаси, като се покаже избухливъ и силенъ. Вървайте, обаче, мои млади приятели, че смѣлостъта да се изправишъ на крака, за да нанасяшъ удари е смѣлостъ отъ най-спорѣдственото качество.

Да вършишъ добре всичко, да действувашъ споредъ здравитѣ принципи, може нѣкога да се смѣтне за неумѣстно и може привидно да не ви наприви полуляренъ, но това е достатъчно за да създаде единъ характеръ, изграденъ върху скала, такъвъ, че никой нѣма да може да го разклати. Забележете при това колко криво и опасно е за единъ човѣкъ да създаде въ себе си антагонизъмъ между собственото си азъ и собственната си съвестъ! Винаги, когато принципътъ сѫ на лице, отбѣгвайтѣ удобството: това е една опасна дума за всѣка социална класа, а ако азъ съмъ въ състояние, бихъ ви научилъ да я мразите.

Военната служба е обоснована върху честта и истината; а истината е есенцията на благородството.

Всѣки офицеръ, отъ всички тѣ дѣржави, е приетъ навсѣкѫде като честенъ благороденъ, характеренъ и човѣкъ съ истинчени нрави: съ други думи, като джентлементъ Безчестието, лжката и подобни качества, които се отражаватъ въ личния характеръ, сѫ много по низки и справедливо сѫ наблюдавани съ по-вече строгость у офицера, отъ колкото у всѣки другъ човѣкъ, изключение може би, свещеникътъ.

Независимо отъ състоянието си: работници, трудящи се, моряци, воиници, желѣзничари, адмирали, генерали, всички желаятъ да получаватъ нареждане отъ характерни, честни хора. А военнитѣ най-вече обичатъ да бѫдатъ подъ заповѣдъта на джентлементи, къмъ които тѣ инстинктивно питатъ почитъ и възхищение, до тамъ, че тѣ почватъ да ги имитиратъ.

Значи, морскиятъ офицеръ тръбва да събере въ себе си всички онни качества на честенъ, съвестенъ, справедливъ, тѣрпеливъ, милостивъ човѣкъ, които взети о б шо, сѫ достатъчни за характерния и отбранъ мжъ; на кжсо, качествата, които казахме, че принадлежатъ на джентлемента. Той тръбва да притежава сѫщо такъ и добри маниери, и да е способенъ да се движи еднакво, въ която и да е срѣда, висша или нисша на обществото. Прев. Райновъ.

ВЕЛИКА МОРСКА ИСТОРИЯ

РОЛЯТА НА ЗАГРАДНАТА МИНА ВЪ СВѢТОВНАТА ВОЙНА – ДЕМОНСТРАЦИЯТА ВЪ РИЖКИЯ ЗАЛИВЪ ПРЕЗЪ ЛѢТОТО НА 1915 год.

Въ брой 5. на Морски прегледъ отъ н.г. разглеждахме единъ опитъ за демонстрация на германския флот въ Рижкия заливъ на 8. августъ 1915 г. Причината за прекратяването на операцията при този опитъ бѣше главно невъзможността да се постигнатъ поставените цели, невъзможностъ, появила се само, като следствие отъ задръжката при пробива на минните заграждания въ входа на залива.

Ако първиятъ опитъ биль прекрасенъ поради това, че планът на операцията биль построенъ на неправилни разчети за пробива на едно минно поле, то изпълнението на самата демонстрация не било изоставено. Тя, запазвайки сѫщите цели, изброени въ брой 5. на вестника ни, е трѣбвало да се извърши при първа възможностъ.

Въ настѫпилата пауза, германскиятъ флотъ подържалъ подъ наблюдение входа на залива, чрезъ два леки кръстосвача съ по два разрушители. Русите тѣкъ използвали това време за да попълнятъ прекъснатите минни загради и да заложатъ нови. Били заложени надъ

400 нови мини и една противолодъчна мрежна заграда, гарнирана съ мини.

Наблюдаваната дейност на русите, главно на тѣхните подводници, показвало, че тѣ сѫ очаквали повторянето на пробива. Въздушното разузнаване въ залива, обаче, не констатирало наличие на нови бойни кораби, тѣкъ че артилерийската отбрана на минните загради оставала предишната.

Съставъ на силите и разпределението имъ били сѫщите, както при първия опитъ, съ измѣнението, че къмъ силите, назначени за извършване пробива, били придадени два модерни линейни кораби „Позенъ“ и „Насау“, защото сѫщите, съ своята по-съвършенна постройка били по-добре защитени срещу ударъ отъ заградна мина и притежавали по тежка и по-многобойна артилерия.

Въ начинъ на изпълнението на демонстрацията били направени следните измѣнения: за миночистенето било опредѣлено много по-вече време (две денонощия) а за цѣлата операция – пять денонощия.

На 16. VIII. въ 4 часа започнала пробивътъ. Въ 1 ч. 30 м. била срещната първата минна заграда. Миночистачъ „Т 46“ се удариъ на мина, пречупилъ се на две и потъналъ на място. Отъ 25 души обслужващи били спасени само 8 човѣка. На фронта биль привлечънъ веднага спомагателниятъ миночистачъ дивизионъ, състоящъ се отъ малки корабчета. Миночистенето продължило безъ артилерийска съпротива. Чакъ къмъ 4 ч. сл. об. миночистачите попаднали подъ огъня на артилерията на „Слава“ и били прогонени отъ огъня на двата линейни кораби (подръжката). Въ 5 ч. сл. об., поради намаляващата се видимостъ, пробивътъ биль спрѣнъ.

Въ 6 ч. 20 м. двата разрушители „В 99“ „В 100“ били изпратени за ношни действия въ залива, съ цель да намърятъ и торпедиратъ „Слава“. Сѫщите имали редъ престрѣлки съ руски разрушители и притиснати отъ по-мощнъ противникъ – разрушители класъ „Новикъ“, били заставени да се върнатъ обратно. При връщането си „В 99“ наскочилъ на две мини и, силно повреденъ, биль

ПОДЪ ОГЪНЯ НА РУСКАТА ЕСКАДРА

Току що бѣхме се намѣсили, като момчета пуснати на свобода, безъ да дочекаме дипломатическото време, въ фаталната велика война; току що Русия ни бѣше обявила войната, безъ нашето правителство да отговори съ сѫщия актъ. И така днитъ на войната се четвърта вече – смъртъта надаesi костеливътъ си ръже наядъцвѣта на българския народъ.

На 25. октомврий 1915 г. – следъ обѣдъ, отрядъ отъ три торпедоносци, между които и командванието отъ мене „Шумни“, заедно съ представителя на германския флотъ и начальникъ на отряда Кап. II р. Серафимовъ, замина къмъ Бургасъ за разузнаване.

Времето бѣ отлично – наблизихме къмъ 15 ч. Камчията, когата разглеждайки хоризонта, на изтокъ, въ бинокъла си забелязахъ редъ димове, издигащи се, като бѣли тополи нагоръ. Стана споръ – азъ германецъ и помощникъ ми мичманъ Василь Игнатовъ подръжахме, че е руската ескадра, а Серафимовъ твърдеше, че е миражъ. Но ето че ско-

ро наблизихме носъ Емине и отъ наблюдателния постъ моряците ни сигналуваха, че виждатъ подводникъ. Нашъ не бѣше, това много добре знаехме, следователно е неприятелски и въдалечна охрана на ескадрага.

Стигнахме въ Бургасъ, пренощувахме, съвршихме си работата и на 26. октомврий на тъмно заминахме за Варна. Още неотпочинали, на разсымване ме събуждатъ, да се явя при началника на отряда „Руската ескадра лие“, питамъ ординареца, защото бѣхъ увѣренъ, че следъ виденото, тя скоро ще бомбардира Варна. „Като челие така“, отговаря ординарецъ. Дадохъ заповѣдъ за вдигане налягането въ котлите и да се пригответъ за тръгване.

Дадоха се общите наредждания отъ началникъ отряда и заповѣдъ, за да се избѣгнатъ излишчите повреди отъ стрелбата на ескадрата – да се пръснемъ изъ пристанището и зализа, а въ случай на пробивъ, на всяка цена да се атакува.

Денътъ 27. октомврий 1915 год. покри Варна съ свѣтлите лъчи на слънцето; но току що свѣтнали ето че и пристигнаха първите руски хидроплани; бомбитъ затрещѣха и за-

димиха – започна се безредно пушечно обстрѣлване отъ наша страна.

Къмъ 9 ч. първиятъ трѣсъкъ на залпа отъ 30 см. ордия обсила носъ Галата; за да отвлека сънтята отъ града излѣзохъ въ залива.

„Господинъ лейтенантъ, ми вика Игнатовъ – знаешъ ли, че иѣмъ цигари“ и подмигва хитро. Той знаеше че въ командирския шкафъ се намираха нѣколко стотици папироси и бутилки вино. То се разбра, че попарата ще е горѣща – ще има риба работа, ами нека ординарецъ да донесе една кутия отъ цигари, че не се знае какво ще стане. Въ сѫщото време и торпедоносецъ „Храбри“ излѣзи и наближи.

Забелѣзали черния димъ отъ тръбите ни – огънътъ отъ цѣлата ескадра: четири линейни кораба съ 16 – тридесетъ сантиметрови ордия и 4 – двадесетъ сантиметрови, започна да се пренася къмъ настъ – стена на снаряди се изсипа въ залива, после прѣль вълнолома; гравясмѣтка и давамъ напредъ, иначе, всичко ще се изсипе отгоре ни. Нещешъ ли,

изоставенъ, следъ като били прибрани по ценните предмети и документи. Жертви — 21 убити, 4 тежко и 18 леко ранени.

Въ 6 ч. 20 м. на 17. VIII. билъ продълженъ пробива през минните заграждания. Броненосецъ „Слава“ се появилъ отъ ново (7 ч. 40 м.), но билъ прогоненъ, при което получилъ и удари отъ артилерията на много по-силните „Позенъ“ и „Насау“, следъ което вече не се явилъ на фронта.

До 9 ч. вечеръта, безъ противодействие отъ противника, били прокарани проходи през три минни загради. Дълбоко и плитко заложените мини били разположени въ най-неправилна последователност и направление. Били унищожени всичко 35 мини.

На 18. VIII. миночистенето продължило. Примината била нова мина за газа. При по-нататъшното напредване миночистачите открили една противоподводна мрежна заграда. Посредствомъ гребни лодки плавците й били разбити и мрежата потънала, а чрезъ влочене били взривени разрушителните патрони, съ които била снабдена противъ подводници.

Въ 3 ч. 30 м. проходът билъ обявенъ за проходимъ, обаче поради късния часъ, Адмиралъ Шмидъ решилъ влизането въ залива да стане на другия денъ.

Сутринта на 19. VIII. корабите

влезли въ залива и продължили изпълнението на операцията. Подробностите въ изпълнението ще изоставимъ, като невлизашо въ рамките на настоящата статия. Ще споменемъ само претърпените отъ двете страни загуби.

Още сутринта при разширочаването на прохода, миночистачъ 177 се удариъ съ кърмата на мина. Съ тежки повреди едва билъ отканъ и спасенъ. Презъ деня билъ потопенъ малкиятъ руски пароходъ „Джмаръ“ заедно съ единъ шлепъ. Малко преди настъпването на нощта разрушителът „В 153“ потопилъ единъ руски вътрюходъ.

Въ 8 часа 30 м. вечеръта, въ артилерийски двубой, била потопена руската канонерка „Живучий“. Следващата съ нея канонерка „Кореецъ“ успѣла да избѣга, но на другия денъ била потопена отъ собствения ѝ екипажъ.

Въ 11 ч. презъ нощта разрушителът „С 31“ насочилъ на мина и следъ 2 ч. и 30 м. потъналъ. Жертви — 11 убити.

На 20. VIII. били потопени 6 руски малки вътрюходи и се изпълнило запушването на пристанището „Перновъ“.

Слабата видимост презъ тоя денъ, появата на руски подводници въ залива, за които тая видимост представлявала удобства въ ограничения районъ за маневриране на голъмите кораби, а най-подиръ неособенната

важностъ на понататъшните точки отъ плана (минирането на северните входове за залива и бомбардирането на Дюномонд) накарали Адмиралъ Шмидъ да изостави изпълнението на другите точки отъ плана на операцията и да я прекрати. Отегленето на силите се извършило благополучно.

Демонстрацията въ Рижкия заливъ презъ августъ 1915 година е твърде поучителна за една малка държава. Половината отъ германския флотъ (втори по голъмина въ свѣта тогава) взель участие, както при първия, така и при втория опитъ.

Първиятъ опитъ пропадналъ само благодарение на заградната мина, неподържана отъ никакъвъ другъ родъ оръжие. Вториятъ опитъ завършилъ безъ да се постигнатъ всички поставени задачи, даже и съ известни дълги чувствителни загуби за нападащия — два нови разрушители и единъ миночистачъ потопени.

При втория опитъ пробивътъ презъ минните заграждания успѣва едва за три дена и то пакъ безъ артилерийско (корабно или брѣгово) съпротивление. Нека тогава се опитаме да се представимъ какво би струвалъ този пробивъ, ако рускиятъ флотъ не бѣше се държалъ така пасивно, а бѣше изпратилъ за поддръжка на минните заграждания поне единъ отъ своите по-модерни кораби съ по сила артилерия, близка или равна на артилерията на гер-

попаднали сме въ вилка и наоколо ни закипѣ морето.

Свири 30 см. снарядъ, а подплашено морякъ, съ едва проболи мустаци, се навежда, като че ли ще запази главата си отъ високия, колкото него снарядъ.

Морето цѣло побѣлѣ отъ еди кефали; отъ експлозии защемадена риба, която е навлизала въ езерото, попаднала като настъ подъ огъня, си показва сребристите кореми на слънцето.

„Знаешъ ли — думамъ на помощника си — моятъ съученикъ лейтенантъ Гюбнеръ е флагмански артилеристъ на руската ескадра, кой знае, какво си мисли, като ни изпраща този жупель. Сигурно ще очаква орденъ за този адъ шо ни създава съ своите малаци.

Нѣщо ме удари по стъпалата. Въ същия мигъ едъръ дъждъ се пролѣ отгоре ни срѣдъ слънчевъ денъ. Гледамъ: помощникътъ ми и той подскача.

Разбрахме. Единъ 30 см. снарядъ падналъ на 2—3 метра отъ торпедоносца, повдига красивъ гайзеръ и се взривава въ водата подъ настъ. Отъ удара торпедоносецъ под-

хвърка на горе и съ сила се удря въ водата.

Всичко е благополучно. Ние се отървяхме съ едно оклевтане. Палубата се огъна на 3 см., а около насъ рибата се увеличи.

Едвамъ се отърсихме отъ водата и помощникътъ ми Вася се сѣща за цигари.

- Ами цигари, пита той.
- Цигари ли, нали бѣха сто?
- Сто ли, ами ти ги изпуши.
- А, азъ — ти ги изпуши.
- Не, ти.

Вася ме гледа въ очите и се хили; кутията е празна, вижда се зоръ ще е било; хайде не заслужава да се караме, дай да се спогодимъ: азъ съмъ изпушилъ петдесет и ти петдесет, па здраве му кажи.

„Я гледай, викамъ — ескадрата стреля по водата; нѣщо ни забрави, отървяхме се, сигуръ подводници съ ги атакували“.

Вижда се какъ четирите броненосци обръщатъ задниците си отиватъ. Руски торпедоносци снохват наоколо имъ — подиръ малко и тѣ си заминаватъ.

Е, олекна, ни на душитѣ, олекна и на Варна — да сѫ живи подвод-

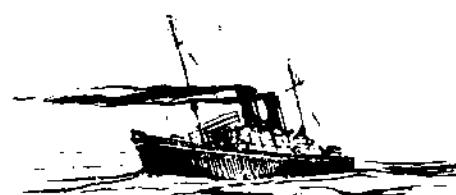
ницитѣ. Малкиятъ стотонни бубулечки свършиха голъма работа. Кой знае, безъ тѣхъ до кѫде щѣха да я докаратъ руснацитѣ, когато не чувстваха предъ себе си никаква съпротива.

Клати глава стариятъ корабникъ Янчо и дълбокомислено заключава: „безъ отбрана на море, отиващъ Варна“.

Дали и другите, които ни редѣха и мислѣха за бедната ни държава, разбраха тая прости истини...

Богъ ще ни пази, ако сами се пазимъ; безъ флотъ за отбрана лошо ще биде — мислете му младите!

Пл. Маноловъ.

Морето и Дунава сѫ неизчертаеми богатства!
Държава безъ море, нѣща безъ прозорецъ.

манските линейни кораби „Позен“ и „Насау“.

При втория опитъ изпъква още и значението на леките сили — носители на торпедното оръжие — разрушители и подводници.

Присъствието на руските разрушители във залива въздържало германците отъ нощни действия тамъ, като ги принуждавало да предприемат големи мърки за охрана презъ нощта.

Наличието пъкъ на подводникъ във залива, заставило Адмиралъ Шмидтъ да прекрати операцията, безъ да сѫ били довършени всички поставени по „лана задачи за изпълнение.“

Срѣдствата, съ които русите разполагали въ Рижкия заливъ сѫ много скромни и не сѫ извънъ, финансово възможности на държава, като нашата. Напротивъ, при по-вече съзначение на отговорността ни предъ историята на отечеството, бихме намѣрили и по-вече средства за отбраната на нашите морски граници.

Дудевъ.

ПОДВИГЪТЪ НА ГОЛУБЧИКЪ.

Едва що стъпила на краката си, следъ петъковното турско робство, България съ стихийния стремежъ на „новия българинъ“ се зае да туря начало на трета — славна история. Но още въ първите ѝ стъпки, граблива съседка поиска да забие своите ястребови нокти въ Младото, незакрепнало тѣло на нова България. Но тази граблива ръжка бѣше командвана отъ високо надценявашъ се умъ, който не разчете добре своите сътъки. Лесните, ефтини печалби не можаха да се осъществятъ. Най-големата прѣчка за това бѣше нашата млада родна войска. Тя нѣмаше бойния опитъ на минали борби, кое то, именно, и полъга нашата съседка за лесни успѣхи.

Но тѣ не можаха да прозратъ, че короната, която обединяваше тѣзи млади ентузиазирани сърдца, бѣше изплетена отъ коститѣ и оросена съ кръвта на хилядите светци — герои, които съ своите трупове сложиха основата на нова България, а съ своя огненъ духъ, съ когото напоиха атмосферата на

скжпата си родина, запалиха сърдцата на млади и стари за служба на Ния.

Дългата бойна подготовка, добрата военна екипировка и въоръжение се пречупиха и преклониха предъ гърдите на героите на Сливница, въ които гореше неугасимиятъ огнь за победа.

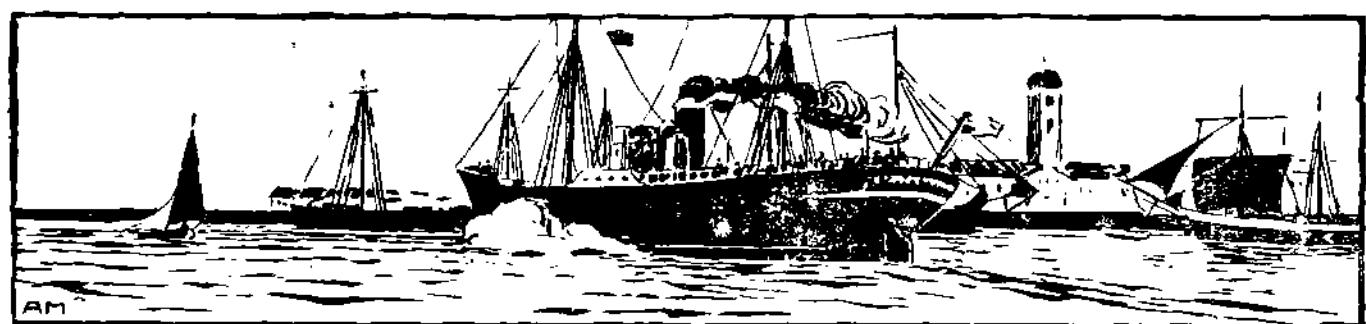
Не по малка е заслугата на защитниците на видинската крепостъ, които съ героическо събоетрицание можаха да устоятъ на напора на срѣбъските войски и да задържатъ положението въ свои рѣце. Но какво би станало съ видинската крепостъ, ако не разполагахме съ начина и срѣдствата да я снабдимъ съ бойни и хранителни припаси?

Най-големата заслуга въ това отношение се пада на нашиятъ корабъ отъ дунавската флотилия — „Голубчикъ“. До изолирането на крепостта отъ къмъ сушата — снабдяването и съ всичко необходимо е било сравнително лесно. Но следъ това — положението се измѣня коренно. Прближаването на крепостта отъ нашите кораби става почти невъзможно. Бойни и хранителни припаси сѫ на привършване, а напорътъ на сърбите все повече и по-вече се увеличава. Взорътъ на всички въ крепостта е устременъ по тази бѣла ивица, която спокойно изминава своя пътъ, взимайки поздрави и надежда отъ единия край на родината за да ги разпрати чакъ до другия. И сякашъ, зовътъ за помощъ е чутъ отъ всички, които омиватъ своя погледъ въ тихите води на Дунава, и той запалва ентузиазъма за работа въ помощъ на свои родни братя. Най-напредъ този зовъ бива чутъ отъ Ломчани. И ето че на пристанището се раждатъ трескаво, денонсцино. Бодлини, шлосери, дърводѣлици — всички десброволци — усърдно работятъ по тихите напрѣстия на командирия на корабъ „Голубчикъ“. И въ разстояние на 24 часа „Голубчикъ“ е неузнаваемъ. Замръкналь бѣль, симпатичентъ, гордъ — на другия денъ осъмва сивъ, грижливо замаскиранъ и преформенъ, съ скъсена мачта — истински търговски корабъ. И на мѣстото на хубавото предишно име, което най-добре приляга на външния му видъ сега

стои краткото име Ана — корабъ отъ гръцка пароходна компания. Първата работа е привършена благополучно. Започва се сега бързото и тихо товарене на значително количество бойни и хранителни припаси, които „Голубчикъ“ приема покорно, както прие и своята нова промѣна. Редомъ съ него се товарятъ и два шлела съ сѫщите припаси и материали, които той трѣбва успешно да закара на очакващите тази ценна помощъ — отъ видинската крепостъ. Всичко е привършено. На 9 ноември при зори „Голубчикъ“ съ своя цененъ, но опасенъ товаръ, отблъсва отъ ломското пристанище и се запътва къмъ видинската крепостъ. Съ приближаването до Видинъ положението става все по-вече и по-вече опасно. Приближавайки Видбълъ, „Голубчикъ“ неспокойно потрепва отъ устремения погледъ на разположените срѣбъски батареи, които сѫ готови и сѫ въ състояние за нѣколко минути да го пратятъ въ хладните обятия на Дунава, заедно съ ценния му товаръ — но . . . връщане назадъ нѣма! Срѣбъскиятъ батареи зададоха съ два ялови истрела въпроса: „Какъвъ корабъ си?“ Моментътъ е критически, но хладнокрѣвниятъ командиръ на „Голубчикъ“ — лейтенантъ Булигинъ на първия отговоря съ бѣль флагъ, а на втория вдига австрийско знаме. Хитростта хвана своето място. Обслужгата на батареите отдаде честь на австрийското знаме и „Голубчикъ“ спокойно продължи пътя си. Но все пакъ той чувствува погледа на следящиятъ го ордия. Когато сърбите видѣха, че мнимиятъ австрийски корабъ завива за видинското пристанище, разбраха измамата, но бѣше вече късно. „Голубчикъ“ съ своя цененъ товаръ се залепи за видинския кей и съ това влѣ въ жилите на защитниците на крепостта живителната струя за да могатъ да одържатъ критическото положение до край.

Прачинковъ.

България за да запази живота си, трѣбва да запази морето си, а за това ѝ трѣбва флотъ.

МОРСКИ ВЕСТИ

АМЕРИКАНСКИТЪ МОРСКИ МАНЕВРИ.

Презъ февруари т. г. двата американски флота (на Атлантическия и на Великия Океан) съвместно съ произвели големи стратегически маневри.

Отъ 1. до 23. януари съ били произведени еденични и ескадрени упражнения предъ Санъ-Педро и Санъ-Диего. На 24. януари разузвателните сили (отъ Атлантика), състоящи се отъ: флагманския корабъ „Августа“, 6 големи кръстосвача, два авионосци „Лексингтон“ и „Саратога“ и 13 контър-торпедоносци, съ били вече въ Хавайските води, където съ засели изходните си положения между 30. януари и 5. февруари. На 6. февруари този флотъ (Черната страна) тръгва къмъ Калифорнийските бръгове, а линейният флотъ (Синята страна) въ същото време тръгва отъ Америка къмъ Хавайските острови.

Същинските маневри съ произведени между 9. и 17. февруари. Задачата на маневрите — тъй наречения „флотски проблем XIV“, се състояла въ произвеждане върху калифорнийското крайбрежие нападение отъ противникъ, идящъ отъ западъ. Водачи съ били двата командуващи флотите, а общъ ръководител, също като най-старши посръдникъ — Адмиралъ Лейгъ. Отбраната се състояла отъ бойния флотъ, състоящъ се отъ 3 дивизиона личайни кораби, 3 дивизиона леки крейсери, 4 флотилии контър-торпедоносци, 6 дивизиона подводници, 1 авионосецъ и още множество спомагателни кораби. Обръщало се е особено внимание на произвеждането маневъра при обстановка най-близка до бойната.

Следъ поинвършване на маневрите, тъглият флотъ се е събрали на 18. февруари въ Санъ — Диего, за разборъ и критика на учението и за произвеждане главните артилерийски и торпедни стрелби.

На тъгли маневрите съ взели участие всичко 164 кораба.

Ив. Вариклечковъ.

МОТОРЕНЪ КОРАБЪ „СОФИЯ“

На 12. априлъ т. г. въ Deutsche Werft Hamburg слѣзе на вода моторниятъ търговски корабъ „София“, предназначенъ за Левантската линия на големото пароходно Д-во Hamburg America Linie. Корабътъ е типъ

товаренъ съ обща дължина 106.68 метра, най-голема ширина 15.24 метра и срѣдно газене 6.83 метра. Има 3000 бруто регистъръ тона вътрешна пространственост на тълото или 8490 куб. м. Същиятъ се движи отъ два, работящи върху единъ винтовъ валъ, шестъ цилиндрови просто действуващи двутактни безкомпресорни мотори, съ обща мощност 3500 валови конски сили. Нормалната му скорост е 14.25 морски мили (26.39 км. въ часъ), а максималната му такава е 17 мили (31.48 км.). Първите си прости е направилъ въ началото на м. августъ. Същиятъ е билъ кръстенъ отъ директорътъ на дружеството Hamburg Amerika Linie д-ръ инж. Детерсъ и струва 1,750,000 германски златни марки (57,750,000 лева). Той представлява последна дума на корабостроителната техника. Същиятъ корабъ на 31 августъ посети Варненското пристанище, гдѣто разтвори първите пренесени отъ него стоки и ще продължава да обслужва нащите бръгове за гордостъ на германската корабостроителна техника.

Пампуловъ

ЗАСЪДАНЕ НА ЛИНЕЙНИЯ КРЪСТОСВАЧЪ „НЕЛСОНЪ“.

На 12. мартъ н. г. въ 8 часа, линейниятъ корабъ „Нелсонъ“, отъ английския флотъ, е застаналъ на излизане отъ Портсмутъ. Корабътъ съ командающая флота, минавайки край Хамилтонбанка по канала за Spithead, където широтата му досига едва 180 метра, съда на дъясната страна на същия и то така здраво, че никакъвъ влекачъ не е билъ въ състояние да го мръдне. Въ същото време почналъ огливъ, което още повече допринесло за съдането му на дъното.

Командуващъ флота наредилъ веднага една флотилия отъ изтребители да минатъ по канала край „Нелсонъ“ съ пъленъ ходъ, та при образувалите се вълни да се поразклати кораба и облекчи изтеглянето му съ влъкачи. Тази маневра, освенъ дето не е допринесла никаква реална полза, напротивъ нанесла доста материални шети на пристанищните съоружения — въ присанището съ изпокъсали кабелите на понтонния мостъ, така че работата по него била преустановена.

При отлива, отъ портсмутското пристанище се образувало силно течение, при което скоро заседналиятъ

„Нелсонъ“ билъ обрнатъ на 180°. Следъ обѣдъ разтворили носа на кораба отъ котви, вериги, муниции, вода, въглища и пр. и корабътъ е билъ снетъ единъ часъ преди най-високата вода на прилива.

При направения огледъ отъ водолазите не е била намърена никаква повреда. Командуващъ флота е премѣстилъ флага си на „Родней“, а „Нелсонъ“ е билъ оставенъ въ пристанището до второ наредждане

П. Вангеловъ.

РАДИОУПРАВЛЕНИЕ НА КОРАБИТЕ.

Отъ дълги години известниятъ изобретателъ Маркони се мъчи да победи ултракситъ вълни и да ги постави въ услуга на човѣчеството. Интересно е, че не само Маркони се мъчи съ този проблемъ. Всички учени и изобретатели знаятъ много добре, че бѫдещето принадлежи на къситъ електромагнитни вълни. Съ тяхъ ще може да се работи по-добре и по-свободно.

Едва сега, преди нѣколко дена, Маркони е можалъ да направи своята първи сполучливи опити. За тази цел той пусналъ въ морето една малка яхта, която преди това е била прегледана, да не би нѣкой отъ присъствующите да се усъмни въ истинността на успѣха. Кабината отъ къдете се команда и управлява яхтата е била запечатана. Отъ една друга яхта, Маркони давалъ команда си чрезъ радиопредавателъ. На всички команди „мъртвия корабъ“ се е подчинявалъ безпрекословно. Насамътъ опити съ присъствали много видни италиански учени и правителствени лица. По този случай, сенаторътъ Маркони получилъ поздравителна телеграма отъ Мусolini.

Изобретението на Маркони има големо значение за мореплаването, за мирни и военни цели. Въ бѫдеще ще могатъ да се изпращатъ военни кораби и подводници чакъ въ водите на неприятеля, съ специални задачи, причинявайки грамадни загуби безъ противникъ да може да пред приеме нѣщо. Единственото спасение ще бѫде само, ако може да се открие дълбината на вълната, съ която се управлява кораба. Но това е почти изключено.

Гергиевъ.

Мореплаването е показател за благосъстоянието на народа.

МИСТЕРИОЗНИ ЕКСПЛОЗИИ.

Подъ този надсловъ, английският „Арми, Неви ендъ Еиропъсъ газетъ“ дава интересни данни, като започва съ хвърлянето въ въздуха въ боя при Каронель на броненосца „Гудъ-Холпъ“ вследствие експлозия въ барутните погреби. Следъ него следва цѣла редица отъ други експлозии: „Булверкъ“, „Аудашъсъ“, „Наталь“, „Индефатигейблъ“, „Куинъ Мери“, „Инвисибълъ“, „Дифенсъ“, „Вангуардъ“, „Ариелъ“, „Бементъ“. Изобщо, въ всички горни експлозии се е приемало, че първоначално сѫ се запалвали подръжните (до оръдието готови) бойни припаси и огньовете отъ тѣхъ се е разпространявалъ къмъ барутните погреби. Но това много правдоподобно иначе обяснение, не е достатъчно. Така напр. „Аудашъсъ“ се е билъ ударили на мина къмъ северното ирландско крайбръежие. Огньовете били изтеглени отъ пещите, хората дебаркувани и кораба взетъ на влѣкало. Понеже пробойната е била голѣма, кораба почнали да се пълни все по-вече и по-вече съ вода, обръща се съ грѣбнака на горе и следъ малко последвала една ужасна експлозия, която така разкъсала кораба, че едно значително голѣмо парче на 1800 метра е убило единъ морякъ. Ясно е, значи, че на кораба не е имало пожаръ, който да запали барутните погреби. Причини се сочатъ недостатъчно сигурните снарядни запалки (англ. снаряди сѫ били съ много чувствителни запалки) които сѫ станали причина изтърсилътъ се отъ своятъ гнѣзда снаряди (при голѣмия кренъ) да експлодиратъ.

Другъ единъ случай. На „Наталь“, кѫдето е имало устроенъ детски празникъ, се запалва кордита въ единъ погребъ, последва малка мѣстна експлозия, обшивката се пробива по водолинията и кораба потъва спокойно, безъ никаква експлозия.

Интересенъ е случая и съ потъналия предъ Скагеракъ линеенъ кръстосвачъ „Куинъ Мери“. Следъ първоначалния взривъ, корабътъ е билъ раздѣленъ на две части, като задната половина е плавала известно време, следъ това се е преобърнала и едновременно съ това експлодирала още веднажъ. Причини — експлозия на търкулналитъ се отъ наклона снаряди. Торпедите сѫ били въ носовата частъ.

Германците могатъ да се поквавлятъ въ това отношение. При „Догеръ Банкъ“ тѣхния „Блюхеръ“ цѣлъ горѣше, преобърна се при потъването и пакъ не последва експлозия. Така е било и съ другите имъ кораби. Лично азъ бѣхъ оче-

видецъ, какъ при една далечна подръжка на една миночистачна операция въ Северното море, близо до Догеръ Банкъ, нѣмскиятъ лекъ кръстосвачъ „Щралзундъ“, отстоящъ отъ нѣмския корабъ „Кюнингъ Албертъ“ на около 1000 м., се удали на мина точно по срѣдата на кораба, въ муниционния погребъ, безъ да последва втора експлозия. Следъ нѣколко дни имахъ възможностъ да видя, какъ изваждатъ отъ пробойната на изтегления на докъ „Щралзундъ“ смачканите до неизнаваемостъ гилзи и повредени снаряди, безъ нито единъ отъ тѣхъ да е експлодиралъ.

Изобщо артилерийската материална часть и бойните припаси на нѣмците презъ голѣмата война бѣха на завидна висота.

Зашевъ.

ХРОНИКА

На 2. т. м. по инициативата на читалището подъ председателството на г-нъ Христо Младеновъ въ с. Галата — Варненско, съвместно съ община бѣ устроена „Тачкувална вечеринка“, прихода отъ която бѣ за фонда Кръстосвачъ „Бѣло море“.

Вечеринката бѣше отлично посетена. Салона бѣше тѣсенъ да побере посетителите.

Откриването ѝ стана отъ Кметския намѣстникъ Петъръ Каравагновъ, който описа значението на този фондъ и целта, която преследва. Между другото той каза: „Днесъ по-вече отъ всѣкога се чувства нуждата отъ запълването на нашия тѣй беденъ Флотъ съ една по-голѣма еденица, каквато ще биде името на този корабъ, за когото се събиратъ тия срѣдства. Държавата ни е бедна, а и ограничена да купува за Флота плавателни сѫдове. До сега Флотъ съ каквито кораби разполага, сѫ отдавна останали и дори негодни. Крайно време е всички да дойдемъ до съзнанието, че трѣбва да подкрепимъ съ срѣдства тия фонди и въ скоро време да видимъ крайбрѣговете на хубавото Черно море единъ хубавъ модеренъ воененъ корабъ, порейки вълните на нашето ролно море съ националния ни трицветъ“.

Следъ тия нѣколко хубави думи той извика: „Да живе Н. В. Царя на Бѣлгаритѣ, Българската Армия, да живе родния ни Флотъ“.

Присътвуващиятъ флотски оркестър извири „Шуми Марица“, а после и „Мила Родино“, които присътствуващи изслушаха на крака.

Следъ това започна общото веселие съ народни хора, ржченици и др..

Галатинци имаха рѣдкия случай да се веселятъ на тая тѣй добре изнесена вечеринка и също повече доволни, че подкрепяйки високо родолюбивата идея, тѣ първи се притехоха на помощъ да отдѣлятъ отъ скромните си срѣдства за фонда „Кръстосвачъ Бѣло море“.

На 7. т. м. Главниятъ инспекторъ по история и география г-нъ Цвѣтанъ Стояновъ при Министерството на Народното просвѣщението, държа беседа предъ всички ученици отъ Межката гимназия въ ученическото кино. Въ часовата си беседа, която бѣше единъ исторически прегледъ на миналото ни, той разгледа какво участие е взело морето въ нашето политическо и икономическо развитие. Изтъкна, че нашите царе въ миналото не сѫ строили флотъ и по тоя начинъ, враговете ни, владѣйки брѣга бѣже сѫ възстановявали силите си. Накрая даде една статистика за броя на бойните единици на нашите съседи и тѣхната морска мошъ въ военно време. Засегна дейността на Б. Н. М. С., и нейната полза за морското ни развитие.

Взимайки поводъ отъ инициативата на врачанските слѣти гимназии, апелира къмъ младежката да подкрепи това дѣло, като сѫщо откое подписка за събиране суми за фондъ кръстосвачъ „Бѣло море“.

На 10. т. м. мѣстниятъ комитетъ на занаятчииското сдружение въ Варна подъ председателството на г-нъ Димитъръ Мариновъ се яви предъ началника на Морската и Рѣчна Полицейска служба за да му изкаже своята заетриженостъ за съвършено откритата ни морска граница. Занаятчииското сдружение въ Варна, вѣрно на традициите на бѣлгарското занаятчиество не може да остане назадъ въ родолюбивите начинания на врачанските гимназисти и за първо време внася 1000 лева за фондъ кръстосвачъ „Бѣло море“ и съмѣта, че това не ще бѫде последната му подкрепа.

Въ сѫщия денъ отъ името на Метало-механическото сдружение прѣдседателътъ му г-нъ Л. Стояновъ внесе въ сѫщия фондъ сумата отъ 500 лева.

Водниятъ превозъ е 20% по евтинъ отъ желѣзоплатната и 60% отъ коларския.

ПОЩА

Всичко отнасящо се до вестника да се изпраща до управлението на Морската Полиц. Служба — Варна.